

Pagina 2 • Avatars ondervraagd •

Een enquête onder avatars was een van de opvallende bijdragen op de e-Social Science Conference die eind juni in Keulen werd gehouden. De respons bedroeg 13%.

Pagina 3 • Soundbites online •

Eind september gaat de website met 'sprekende kaart' van het Soundbites-project online. Het Meertens Instituut maakt met de kaart zo'n duizend uur geluidsopnames van gesprekken in dialect beschikbaar.

WIEBE KIESTRA

Pagina 5 • Karina van Dalen •

Nu het kan, wil onderzoekster Karina van Dalen-Oskam van het Huygens Instituut een empirisch fundament onder de letterkunde leggen.

Pagina 6 • Pelgrimsroutes •

Een internettoepassing met geo-technologie bracht het onderzoek naar pelgrimstochten in de late middeleeuwen in een nieuwe fase.

EN VERDER

Agenda.....	2
Nieuws.....	3
Achtergrond.....	4,6
Sinds kort beschikbaar.....	7
Column.....	8
Gelezen.....	8

Duurzame opslag data: weg is nog lang

In de wetenschap is digitale informatie verder doorgedrongen dan bij de overheid en in de sector cultureel erfgoed. Toch is juist daar nog het meeste onduidelijk over het duurzaam opslaan van gegevens en de selectie daarvan. Dat blijkt uit het interimrapport *Toekomst voor ons digitaal geheugen* van de Nationale Coalitie voor Digitale Duurzaamheid (NCDD).

Het rapport verscheen begin juli als voorlopige uitkomst van de Nationale Verkenning Digitale Duurzaamheid van de NCDD. Op 18 september is er in Den Haag een werkconferentie over met betrokken bestuurders en managers. De uitkomsten daarvan moeten van het interimrapport een definitief strategisch plan maken.

De verkenning maakt onderscheid tussen overheid, wetenschap en cultureel erfgoed. Bij alle drie is het bewustzijn van de noodzaak om digitale informatie duurzaam beschikbaar te houden nog onvoldoende. De verkenners adviseren dan ook aan de NCDD om 'voortdurend aandacht te vragen voor het langetermijnbelang: lokaal, regionaal, landelijk en in de diverse disciplines'. Vooral bij de overheid en in de wetenschap hebben de producenten van digitale informatie vaak andere prioriteiten dan het voor de toekomst veilig stellen daarvan. Heeft de overheid nog een Archiefwet die bepaalde verplichtingen meebrengt, voor de wetenschap geldt dat niet. 'Voor onderzoekers is de wetenschappelijke publicatie nu eenmaal het belangrijkste,' licht René van Horik toe, verantwoordelijk voor

de sector wetenschap binnen de verkenning. 'Zij erkennen best het belang van langetermijnbewaring, maar ze voelen zich er niet vanzelf verantwoordelijk voor.'

Onderzoekfinanciers zouden daarom een verplichting moeten kennen om duurzame toegankelijkheid van de data in projectvoorstellen op te nemen.

Ook wordt aandacht gevraagd voor de langetermijnfinanciering van data-projecten. Van Horik: 'Er zijn veel projecten die wetenschappelijk materiaal via internet toegankelijk maken. Maar als de financiering ophoudt, blijkt die toegankelijkheid ook vaak op te houden.' Geef instellingen die systematisch werken aan duurzame toegankelijkheid uitzicht op structurele financiering, aldus het rapport, dat ook aandringt op grootschalige opslagfaciliteiten. Die zijn per eenheid goedkoper dan kleine en om de kosten te bestrijden kunnen ze ge-

deeld worden. Verder zou er meer gedaan moeten worden aan het beschikbaar stellen van diensten, gereedschappen en kennis, vooral aan kleinere instellingen. Een landelijk kenniscentrum zou daar goed voor zijn, aldus het rapport.

Zo'n kenniscentrum lijkt ook beleidsmedewerker Louise Perbal van het financierende ministerie van OCW een goed idee. Zij is ook verder tevreden over de verkenning. 'Het is een goed doorwrocht geheel met nuchtere suggesties voor verbeteringen in de verschillende sectoren. We kunnen dit in de komende tijd goed gebruiken'. Ook Perbal wijst op de mindere belangstelling bij onderzoekers voor duurzame toegankelijkheid: 'Ze worden beoordeeld op hun publicaties, maar wat ze met hun data moeten doen staat vaak niet op het netvlies.' Dat moet anders: 'Volgens onze bewindsman zou het

OCW komt met nota Wetenschappelijke Informatievoorziening

Voor het eind van het jaar brengt het ministerie van OCW een nota uit over de omgang met digitale informatie in het wetenschappelijk onderzoek. In 2006 was dat ook al het plan, maar door een wisseling van bewindslieden en politieke prioriteiten kwam het concept in een la terecht. De huidige minister is volgens beleidsmedewerker Louise Perbal ook door de Open Access-gedachte gemotiveerd om het onderwerp weer op te pakken. Voor de nota zal worden geput uit het vroegere werk maar ook uit de Nationale Verkenning.

eigenlijk normaal moeten zijn dat wanneer je onderzoek wil doen, publicatie en de opslag van de data gewoon onderdeel uitmaken van het projectvoorstel'. (MdG)

© www.ncdd.nl www.ncdd.nl/werkconferentie2009.php

Boeken voor de nieuwe lichting

ANP KOEN SUYK

In het zicht van het nieuwe schooljaar werden vanuit Kampen de afgelopen weken zo'n 12 miljoen schoolboeken verstuurd naar 750.000 scholieren in heel Nederland. Vierduizend vakantiekrachten deden dat werk bij Van Dijk Educatie, de grootste schoolboekendistributeur van Nederland. Naar de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van die scholieren, en naar de ontwikkeling van hun bur-

gerschapscompetenties, wordt intussen longitudinaal onderzoek gedaan binnen het grote cohortonderzoek COOL 5-18. Leerlingen van vijf tot achttien jaar worden in het onderzoek betrokken met drie rondes van toetsen en vragenlijsten. De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek NOW is opdrachtgever, sa-

men met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Van het onderzoek, dat loopt van 2007 tot 2016, zijn afgelopen zomer de eerste resultaten gedeponereerd in het elektronisch archief EASY van DANS (Data Archiving and Networked Services) en daardoor beschikbaar gekomen voor wetenschappelijk gebruik.

© www.cool5-18.nl/ <http://easy.dans.knaw.nl> > search COOL 5-18

19-23 oktober: Open Access Week

Internationaal wordt de week georganiseerd door instellingen en organisaties als PLoS (The Public Library of Science) en SPARC (the Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition). In Nederland speelt de universitaire ict-organisatie SURFfoundation een coördinerende rol. De bedoeling is dat allerlei activiteiten worden georganiseerd om steun te werven voor Open Access. Zo houdt de Rijksuniversiteit Groningen op verschillende plaatsen en tijdstippen Open Access Lounges met korte toespraken. Het blad van de noordelijke universiteit komt met een special over het onderwerp. De Universiteit Utrecht organiseert op 23 oktober het symposium 'Read me, Cite me, Count me!'. Andere instellingen waren bij het sluiten van deze krant nog bezig met voorbereiden. (MdG)

In de derde week van oktober vindt de wereldwijde Open Access Week plaats. Ook aan Nederlandse universiteiten en onderzoekinstellingen zijn er dan activiteiten om de aandacht te vestigen op de gewenste vrije toegang tot wetenschappelijke informatie.

© www.surfoundation.nl/nl/themas/openonderzoek/OpenAccess